

שם חם ויפת

מרומז בשמות בני נח, הא דאמרו חז"ל שבזכות שלשת הדברים הללו נאלו ישראל ממצרים 'שלא שינו את שמם, את לבושם ואת לשונם'.

'שם' - שלא שינו את שמם.

'חם' ירמוז על לבושם, שהבגד מחמם את מי שלובשו. **'יפת'** ירמוז על לשונם, כמו שדרשו חז"ל עה"פ 'יפת אלקים ליפת', יפיותו של יפת באהלי שם, דהיינו לשונם של יפת נלמד בבתי המדרש.

ובתכלית, חם נהג ההיפך מכיבוד הלבוש, כמפורש בתורה במעשה נח כשהשתכר ונתגלה בתוך אהלו, לכן, 'ויקח שם ויפת את השמלה' שלקחו מאחיהם את כל חלקו בקדושת הבגד שמרומז בשמו 'חם' וכמו שדרשו חז"ל שהצדיק לוקח חלקו וחלק חבירו.

ואולי, זה הסיבה, שנכדיו של חם, שהם העבדים השחומים המתגוררים במדינות אפריקה, מסתובבים ערומים ללא לבוש על גופם.

כמו"כ יפת לא השתמש בלשונו היפה לטובה ודוקא אחיו שם השתמש בשפתו לצורך לימוד התורה.

הרי שלבסוף ג' השבחים נשארו רק בידי שם הצדיק ובידי בני ישראל ממשיכי דרכו.

מידות התיבה

יש דבר פלא במידות התיבה, שנועדו להגן על חיי נח, אורך התיבה שלוש מאות אמה ורוחבה חמישים אמה, שזה מספר השנים שהיו חיי נח לאחר המבול, ככתוב: ויחי נח אחר המבול שלוש מאות שנה וחמישים שנה.

עוד יאמר, כי אשת נח 'נעמה', וגם שמה מרומז במידות התיבה, נ' זה מידת רוחב התיבה, ואל 'אמה' תכלנה מלמעלה, הם המשך שמה 'נעמה' (אותיות א' ע' מתחלפות, כדאייתא בספר יצירה).

מידות התיבה כמידות המשכן

מידות התיבה היו מיוחדות לתיקון ולשמירה, כמו שכתב הרה"ק ר' שמשון מאוסטרפליע זי"ע הי"ד.

(בקיצור: הנחש הוא שלוחו של הס"מ, האות ח' של נחש, היא הקליפה והאותיות נ' ש' של נחש, הם הממתיקים את הדין, כנ"ל אצל הסטרא אחרא, אותיות ס' מ' הם הקליפה ואותיות א' ל' הממתיקים, וזהו ותמלא הארץ חמ"ס, היינו ח' של נחש וס"מ, ומידות התיבה הם בדמות הממתיקים, נ' רוחב, ש' אורך, ל' קומה, א' תכלנה מלמעלה).

אכן, מידות אלו היו גם במשכן, שמידותיה ניתנו מפי השי"ת, קלעי החצר / היקף החצר היה שלוש מאות אמה, דהיינו ב' צדדיה מאה אורך וב' צדדיה חמישים רוחב.

רוחב החצר היה חמישים אמה, ואורך המשכן עצמו היה שלשים אמה, והכיסוי מלמעלה אמה.

כמו"כ גובה המשכן והקרשים היו עשר אמות, כך גם גובה כל אחת מקומות התיבה היו עשר אמות.

הרי שמידות התיבה היו דומות למידות המשכן והחצר.

יתכן שהטעם לכך הוא מפני שהתיבה נועדה לתת הגנה וחיים לנח ומשפחתו ולכל בעלי החיים והעצים שישרדו את המבול, לכן ציווה השי"ת לבנותה עפ"י מידות מיוחדות ומספרים שנועדו לשמירה כפי שכתבנו לעיל מהרה"ק ר"ש מאוסטרפליע זי"ע.

וישאר אך נח

רש"י פירש ב' פירושים על המילה 'אך', כדלהלן:

איחר מזונות לארי והכישו.

כוהה דם מטורח הבהמות והחיות.

שני הפירושים מרומזים באותיות א' כ' שבמילה 'אך' איחר - אריה, כוהה.

אך נח

מפרשי רש"י פירשו בדבריו שהבאנו לעיל, שההכרח לדרוש כך הוא, מפני שכל מקום שכתוב בתורה המילה 'אך' (או רק) הוא מיעוט, ולכן דרש בענייננו שנתמעטו כוחותיו או נתמעט בעצמו.

אמנם ראיתי ב'ריעות שלמה' שכתב בשם המהרש"ל שהדרשה היא כמו שנאמר לפרעה 'ואך אותך' שפירושו שקיבל מכות.

ובאופן נוסף נראה לפרש, ש'אך' הוא ההבעת כאב שאדם מביע כשכואב לו וכוהה וגונח.

כעין זה, פירשתי בדרך צחות על הפסוק 'והיית אך שמח', שגם כשכואב וגונח מכאב ואומר 'אך', ג"כ יש לו חיוב להיות שמח ולא לתת לכאב להעציב חלילה.

ויכוסו כל ההרים הגבוהים

בתורה נאמר 'חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים'. רש"י מוכיח מן הפסוקים, שהתיבה היתה משוקעת י"א אמה בתוך המים, יוצא מזה, כי תחתית התיבה, היתה ארבע אמות מעל ההרים (ט"ז פחות י"א).

וזה נרמז בטעם רביעי שעל ויכוסו, ללמדנו, שארבע אמות היה כיסוי המים, מראש ההרים עד תחתית התיבה.

ואת פתרוסים ואת כסלוחים

'פלתים' יצאו מבין פתרוסים וכסלוחים, כמו שפירש"י שמזורים היו.

נרמז בזה הסבל שבני ישראל יעברו בגלות האחרון טרם הגאולה השלימה.

הכוונה לאותה אומה שפלה שבו לעצמם שם מליבם 'פלתין' ע"ש אומת המזורים 'פלישתים' כפירש"י, והם אכן חצופים כמו שאמרו בגמ' 'מדחציף כולי האי

הכל נרמז בטעמים שעל המילים שבפסוק שלפנינו: **וַיִּקַּח** - תלישא קטנה, **תלשו** עצמם וסובבו ראשם לאחור, גם **בפירוש** המילה וגם **בצורת** הטעם שמורה עיגול כמי שמסתובב לאחוריו.

שָׁם - קדמא, פירש"י שנתאמץ במצוה יותר, היינו **קדמא** שהקדים את אחיו במאמץ, ולכן קיבל שכר, מצות ציצית שהיא המצווה הראשונה מדאורייתא שמתחילים בה את היום (**קדמא** שמקדימים בה בבוקר).

וַיִּפֹּת - אזלא, פירש"י שזכה לקבורה, וזהו **אזלא** כלשון קהלת יב, ה' **כי הולך האדם אל בית עולמו**.

אֶת הַשָּׁמַיְמָה - רביעי, היינו שזכה למצות **ארבע** כנפות.

קיץ וחורף

שמעתי מהרב ינון קאלזאן שליט"א כי **קיץ** הוא מלשון **קץ**, דהיינו סוף השנה, שהרי לפי הלוח העברי, השנה מסתיימת בסוף הקיץ.

עפ"י דבריו, מסתבר כי כך גם **חורף** הוא מלשון התחלה, שהחורף הוא תחילת השנה לפי הלוח העברי, וכמו 'ימי חורפי' הכוונה לימי צעירותי, דהיינו תחילת חיי.

אור כשדים

אור כשדים פירש"י 'כל חור ובקע עמוק קרוי אור'.

יש בדבריו אור נפלא מדוע נפתחה מסכת פסחים במילה '**אור**' כאשר באים לדון על בדיקת חמץ, שכיון שהמילה אור הכוונה על '**כל חור ובקע**' ובדיקת חמץ יש לבדוק בחורין ובסדקים, הרי ששייך בזה לשון נופל על לשון להשתמש במילה '**אור**'.

דגי הים בידכם ניתנו

יש חסידים שנוהגים לאכול דגים בידים (בלי מזלג), ומביאים ראיה בדרך צחות מדברי הכתוב בפסוק זה, שהרי נאמר '**דגי הים - בידכם ניתנו**'.

ואלה שאוכלים הכל בידים, מביאים ראיה מדברי חז"ל: '**מנהג אבותינו - בידינו**'.

ובכל דגי הים בידכם ניתנו

יש לדייק, שלא נאמר 'וכל דגי הים בידכם ניתנו' אלא 'ובכל' שמשמע חלק מהם ולא הכל.

ואולי יש כאן מוסר, לאוהבים לדוג דגים שלא על מנת לאכלם אלא כתחביב והנאה, שלטעמי יש בזה השחתת המידות, שמצער בעלי חיים ומוציאם ממקור מחייתם ואף פוצע אותם וכל זה להנאת עצמו גרידה ולא לאכילה. ולזה רמזה תורה, שזה מותר כאשר זה לצורך אכילה ופרנסה אך לא סתם לשם הנאה, שגובל בצער בעלי חיים.

שמע מינה ממזר הוא', גם שמם מעיד עליהם 'פלשתים' אותיות '**פה-לשתים**', דהיינו ממזרים כפי שפירש"י שהחליפו נשותיהם, וגם כיום מנהגם כך, שיש להם 'פה לשתים' שהם אומרים דבר אחד ומתנהגים בהיפוך כדברי משיחם שהורה להם לעשות הסכמים ולהפר אותם מיד. (כך נהגו לכל אורך ההיסטוריה וזה אף מופיע בכתביהם).

תחילת וסוף המילים '**פתרוסים כסלחים**' יוצא המילה 'פלאחים' שזה כינוי המון העם של הערבים, כידוע.

גם שם אבותיהם מרמז על רצונם איך לטפל ביהודים.

'פתרוסים' מלשון '**פתרון סופי**' כמו קודמיהם הצוררים הגרמנים ימ"ש שהגו את רעיון '**הפתרון הסופי**' בשעתו, כך גם ממשיכי דרכם רוצים פתרון סופי להשליך את כל ישראל לים ח"ו.

'**כסלוחים**' מלשון '**כיסוח**', שמנסים בכל הזדמנות להכות ולכסה, כמו שמכסחים קוצים רח"ל.

ואנו אין לנו אלא להשען על אבינו שבשמים, שבקרו ב'בא בעל הכרם ויכלה את קוציו' ויהיה שמו שלם ע"י שימחה זרעו של עמלק, שאף הם היו כולם ממזרים כפירש"י בתולדות עשו בסוף פרשת וישלח.

ומכל החי מכל בשר

הקב"ה ציווה את נח להכניס לתיבה 'ומכל החי' ופירש"י 'אפילו שדים'.

נראה לפרש הוכחה לדבריו מבראשית רבה ז ה רבי אומר, **אלו השדים**, שברא הקב"ה את נשמתם ובא לבראת את גופן וקדש השבת ולא בראן, ללמדך דרך ארץ מן השדים, שאם יהיה ביד אדם חפץ טוב או מרגלית ערב שבת עם חשיכה, אומרים לו השלך ממך, שמי שאמר והיה העולם היה עסוק בברייתו של עולם וברא את נשמתו, בא לבראת את גופן וקדש שבת ולא בראן.

הרי שיש ברואים שסיים הקב"ה לברא את גופן הגשמי הבשרי ויש שרק ברא את הנשמה ולא את הבשר.

ומכך שציווה הקב"ה לנח להכניס 'מכל החי מכל בשר' משמע שניהם, גם אלו שהם רק 'חי' ע"י הנשמה וגם את שאר החיות שהם כבר מלובשים בבשר.

ויקח שם ויפת את השמלה

התורה מספרת: ויקח שם ויפת את השמלה, ושימו על שכם שניהם וילכו אחורנית.

אמרו חז"ל, כי שם ויפת קיבלו שכר לפי טורח מעשיהם, שם שטרח יותר והקדים והתאמץ, זכה למצוות ציצית. יפת שגם השתתף במצווה יזכה בעבור זה לקבורה במלחמת גוג ומגוג באחרית הימים.

קריאה קדושה

בס"ד סיימנו מסכת מעילה במסגרת שיעורי המשניות, והתחלנו מסכת תמיד, פרק ליום במשך 20 דקות באופן נהיר וברור השיעורים עולים לאחר מכן ל'קול הלשון', שמעו ותחי נפשכם, משנה בגימטריה פרנסה.

ניתן לקבל הגליון לאימייל מדי שבוע, המעוניין יכתוב לכתובת דלהלן: maadoney@gmail.com